

ОСОБИСТІТЬ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ

Головій Тарас Юрійович

студент, 2 курс, 8 група,
господарсько-правовий факультет,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: t.goloviy.96@gmail.com

Перш ніж почати розкривати дану тему, доцільно навести визначення понять «інформаційне суспільство» та «особистість».

У Вікіпедії¹ тлумачиться поняття інформаційне суспільство наступним чином: це «теоретична концепція постіндустріального суспільства, історична фаза можливого еволюційного розвитку цивілізації, в якій інформація і знання продукуються в єдиному інформаційному просторі. Головними продуктами виробництва інформаційного суспільства мають стати інформація і знання».

Характерними рисами інформаційного суспільства є: зростання ролі знань, інформації та новітніх технологій у сферах діяльності, збільшення кількості людей, зайнятих у галузі ІТ, зростання ролі інформації в господарських відносинах, створення глобального інформаційного простору та інші.

Для визначення особистості знову звернемося до Вільної енциклопедії і прочитаємо там, що «під «особистістю» розуміють стійку систему соціально значущих рис, що характеризують особу як члена того чи іншого суспільства

---

¹ Вікіпедія. : вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org>.

або спільноти. «Поняття «особистість» характеризує суспільну сутність людини, пов'язану із засвоєнням різноманітного виробничого і духовного досвіду суспільства».

Тепер, з'ясувавши зміст основних понять, можна розкривати тему. Як зазначалося основними ознаками інформаційного суспільства є: підвищення ролі знань та інформації, створення глобального інформаційного простору, зростання інформатизації та ролі інформаційних технологій в суспільних та господарських відносинах. З одного боку, ці фактори є позитивними, адже, мабуть, кожна людина відчувала на собі позитивний вплив новітніх комп'ютерних, програмних технологій і знає, що вони значно полегшують процеси діяльності. Завдяки таким інформаційним технологіям людина звільняється від виконання багатьох рутинних операцій, які раніше мала виконувати самостійно. Новітні технології допомагають швидше та точніше працювати над виконанням завдань, дозволяють підвищити рівень безпеки на виробництві, у побуті та в багатьох інших сферах людського життя. Інноваційні технології дають змогу людям отримати велику кількість інформації, швидко та в різноманітні способи обмінюватися нею. Нарешті, саме інноваційні технології є запорукою успіху та економічного зростання багатьох підприємств, галузей і навіть держав. Отже, заперечувати позитивний вплив таких проявів інформаційного суспільства, як інноваційні технології, неможливо.

Проте концепція інформаційного суспільства має й негативні прояви. Підвищення ролі інформаційних технологій призводить до зменшення живого спілкування між людьми. Зараз люди все частіше комунікують за допомогою мобільного зв'язку, соціальних мереж, комп'ютерних програм, що поступово витісняє реальне спілкування, листування, тощо. І це один із найгірших ознак інформаційного суспільства, бо люди поступово перестають вміти комунікувати, обмінюватися думками наживо. Це, безумовно, призводить до руйнування або деформації особистості, адже мова спілкування – це одна з основних ознак, яка відокремлює людину від інших

живих істот, саме за допомогою мови та спілкування значною мірою відбувається духовний та розумовий розвиток особистості, її формування. Якщо людина мало спілкується – це може призвести до деградації особистості.

Є ще один негативна риса глобальної інформатизації та збільшення ролі ІТ, що тісно пов'язана з попереднього. Людина все більше поринає у віртуальне життя, тим самим менше приділяє уваги реальному. Більшість людей зараз вже не уявляє свого життя без різноманітних девайсів: комп'ютерів, ноутбуків, планшетів, телефонів тощо. За їх допомогою людина виходить в мережу Інтернет і поглинає в ній інформацію. Проводячи багато часу в Інтернеті, почасти, людина сильно захоплюється віртуальним світом, і байдуже ставитися до світу реального. Це також негативно позначається на особистість, адже людина, у першу чергу, повинна жити реальним життям та в розумній кількості витратити час за девайсами, не підмінюючи реальне спілкування користуванням Інтернету. Багато людей відчувають себе знервованими, роздратованими без певних гаджетів та Інтернету, особливо це стосується молоді, у тому числі підлітків, особистість яких ще не сформована. Нині важливо також обмежити доступ деяких категорій осіб (до прикладу, підлітків) до небезпечної інформації, зокрема, неприпустимим є доступ неповнолітніх до порнографічних матеріалів.

Ще однією негативною ознакою інформаційного суспільства є втрата людиною деяких навичок. Інформаційні технології почасти впроваджуються в інші галузі виробництва. Наприклад, в автомобільній промисловості за допомогою спеціальних датчиків та систем деякі автомобілі виконують окремі функції водія: можуть самостійно перемкнути світло фар з дальнього на ближній, загальмувати на невеликій швидкості, виконати паркування, примусово не виїхати за суцільну лінію і т. д. І ці функції, в першу чергу, позитивно впливають, адже значно підвищують рівень безпеки на дорозі. Проте є й інший бік цих досягнень, а саме – зниження пильності водія, оскільки він розуміє, що певну функцію автомобіль виконає самостійно, а

також поступова втрата навичок, бо з часом водій уже не так майстерно буде виконувати паркування авто.

Тому, на нашу думку, визнаючи наявність багатьох позитивних ознак інформаційного суспільства, необхідно враховувати і їх негативні наслідки та запобігати їм. Користуючись перевагами сучасних технологій, не потрібно надмірно це робити. Надзвичайно важливо продовжувати спілкуватися наживо, причому реальна комунікація повинна значно переважати над віртуальною, займатися спортом, ходити на прогулянки, в театри, тобто утверджувати істинні життєві цінності та не підмінити їх благами цивілізації.

Новітні технології покликані лише допомагати людині, але аж ніяк не мають замінювати сутність людини та людського буття.